

**UDKAST TIL RAPPORT OM KULTURUDVALGETS STUDIEREJSE
TIL FÆRØERNE DEN 14. – 17. AUGUST 2007**

FOLKETINGET

Folketingets Kulturudvalg rejste den 14. – 17. august 2007 til Færøerne for at studere færøsk historie, bygningsbevaring, kulturarv, kunst og musik. Udvalget fik indtryk af et samfund med stor kreativitet og høj kvalitet i kunst og musik.

Den 31. august 2007

Fra Kulturudvalget deltog følgende i studieturen:

Troels Christensen (V)
Flemming Damgaard Larsen (V)
Karin Nødgaard (DF)
Mogens Jensen (S)
Kim Andersen (V)
Vibeke Grave (S)
Arne Toft (S)
Lis Grønnegård Rasmussen, sekretariatschef
Gitte Ravn Jensen, kontorfuldmægtig

Fra Kulturministeriet deltog:

Steen Kyed, afdelingschef
Karin Marcussen, kontorchef

INDHOLD

Kort resumé fra de enkelte besøg:

Kirkjubøur

Kirkjubøur er Færøernes vigtigste historiske sted. Gennem middelalderen var Kirkjubøur bispesæde og dermed landets åndelige og kulturelle centrum. Kongsbonde Joannes Patursson, 17. generations kongsbonde, gav i Kirkjubøur udvalget en inspirerende beretning om livet gennem generationer fra 1500-tallet ved kongsbøndernes begyndelse. Der findes i alt 400 kongsbønder på Færøerne, som holder får og kobesætninger. En kongsbonde lejer sin jord af kongen, idet han dog har samme rettigheder som en almindelig ejer. Gården går i arv, og der skal være meget særlige grunde til at smide en kongsbonde ud. Kongsbonden får penge af staten til at vedligeholde gården. Hvis bonden ingen efterfølgere har, går fæstebrevet tilbage til kongen. I dag kan omkring 40 kongsbønder leve af landbruget eventuelt kombineret med turisme, resten må have job ved siden af. Kongsbønderne får ingen offentlige midler til driften.

Gjógv

Peter Jacob Sigvardsen, pensioneret skoelinspektør, der er født og opvokset i Gjógv, fortalte om færøsk og Gjógv's historie. Bygden havde, som mange andre færøske bygder oplevet mange tragedier, hvor mange af byens mænd mistede livet på havet. Kvinderne havde opdraget børnene, og mange af dem havde fået gode uddannelser, således at mange af børnene var blevet præster, skolelærere, historikere og meget andet, hvilket betød at de flyttede fra bygden. I dag er bygden næste mennesketom, kun beboet af få ældre mennesker. Husene fungerer i dag overvejende som sommerhuse, som ejes af bl.a. tidligere indbyggere og deres efterkommere.

Gøta

Udvalget besøgte Gøtakirken, en ny kirke som fra 1991-1994 blev udsmykket af Tróndur Patursson, som i dag er højt anerkendt både som maler og billedhugger. Især er han berømt for sine glasmalerier, som udvalget blev præsenteret for af Tróndur selv. Han fortalte om sine værker og sit arbejde, og udvalget fik også lejlighed til en aften at besøge hans atelier i Tórshavn. Tróndur er i øvrig blevet bedt om at udsmykke Færøværrelset i Folketinget.

G! Festivalen

Udvalget blev ved leder Jón Tyrill orienteret om G! Festivalen, som begyndte i 2002 som forsøg i Gøta. Festivalen har gennem de sidste 3 år haft 8.000 gæster hvert år, som hver betaler en entrépris på ca. 1.000 kr. 2.000 gæster ligger i telt mellem skolen og kirken. Festivalen har 40 artister, hvoraf halvdelen er færøske. 20 pct. af Færøernes indbyggere gæster festivalen, som udover mange unge også besøges af børnefamilier. Festivalens omsætning er på ca. 6 mio. kr. Festivalen har haft godt vejr i alle 6 år, hvilket må siges at være heldigt i betragtning af 180 regnvejrskdage om året. Festivalen modtager stort set ingen offentlige tilskud, udover at kommunen bidrager med praktisk hjælp. Festivalen har fået utroligt positive internationale anmeldelser, bl.a. betegner The Guardian (UK) festivalen som "probably the wildest event on the festival calendar" og Gaffa (DK) skriver: "Det er muligt, at Skanderborg Festival med sin skov, sø og lumre muld er den smukkeste festival på de stykker jord, som mestendels blev skidt ud af Norge og Sverige i fordums tid. Tager vi derimod hele HKH Johnny Margrethes rige med i beregningerne, bliver vinderen af skønhedsdysten G! Festival på Færøerne".

Klaksvig

I Klaksvig blev udvalget præsenteret for Klaksvig Kirke af pensioneret skoledirektør Alex Solstein. På rådhuset berettede Dávur Winther ved hjælp af powerpoint og fotos om Klaksvigs mange erhvervsaktiviteter spændende fra fiskeproduktion til bryggeri, lakseopdræt m.v.

Lagtinget

Udvalget besøgte Lagtinget og blev af formanden for Kulturudvalget, lagtingsmedlem Andreas Petersen, præsenteret for færøsk kulturpolitik og drøftede kulturpolitiske problemstillinger med Lagtingets kulturudvalgsmedlemmer.

Nordens Hus

Nordens Hus på Færøerne formidler primært nordisk kultur til Færøerne og færøsk kultur til Norden og støtter op om færøsk kulturliv. Nordens Hus samarbejder med det færøske kulturliv om kulturinitiativer uden for Norden. Huset henvender sig i det daglige arbejde og gennem projekter til alle interesse- og aldersgrupper i det færøske samfund. Nordens hus på

Færøerne har et tæt samarbejde med det Færøske Kulturministerium, Tórshavn Kommune og samarbejder med bygderne om at bringe kulturaktiviteter ud i landet. Direktør Niels Halm fortalte om huset og dets mange aktiviteter og præsenterede udvalget for Sunleif Rasmussen, som er vinder af Nordisk Råds musikpris i 2003. Sunleif fortalte om sin musikalske opvækst og uddannelse samt de færiske musikskoler. Sunleif har komponeret den første symfoni samt første opera på Færøerne.

Koda/Gramex

Koda/ Gramex havde en stor konference for dets 70 færiske medlemmer, som fik et blik ind i krystalkuglen om den hastig udviklende teknologi på musikområdet. Om aftenen var TUTL, Gramex og KODA vært ved en meget spændende koncert med nogle af de kendteste færøske solister og musikere.

Nationalmuseet

Endelig besøgte udvalget *Nationalemuséet* hvor museumsdirektør Andrass Mortensen viste rundt på et meget interessant Nationalmuseum.

Det færøske Kunstmuseum

Udvalget besøgte ligeledes *Det færøske Kunstmuseum*, som rummer meget spændende malerier af de mange rigtig gode færøske kunstmalerere. Her viste museumsdirektør Helge Fossdal rundt.

Referent: Sekretariatschef Lis Grønnegård Rasmussen